

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет історії та філософії

(повне найменування інституту/факультету)

Кафедра всесвітньої історії

(повна назва кафедри)

Дипломна робота

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: «Політичний розвиток Республіки Техас 1836 - 1845 рр.»
«The political development of the Texas Republic in 1836 - 1845»

Виконав: студент денної форми навчання
спеціальності 032 Історія та археологія
Петрашкевич Олександр Сергійович

Керівник к.і.н., доц. Ковальська М.С. _____

Рецензент к.і.н., доц. Покась М.С. _____

Рекомендовано до захисту:

Протокол засідання кафедри

№ __ від _____ 2020 р.

Захищено на засіданні ЕК № 1

протокол № __ від _____ 2020р.

Оцінка _____ / _____ / _____
(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Завідувач кафедри

Голова ЕК № 1

Гребцова І.С.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Гребцова І. С.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Одеса – 2020

Зміст

Вступ.....	3
Розділ 1. Історіографія та джерельна база дослідження.....	6
Розділ 2. Техаська революція та утворення Республіки	11
2.1 Передумови та причини Техаської революції	11
2.2 Хід бойових дій. Проголошення незалежності	17
2.3 Конституція Республіки Техас	26
Розділ 3. Внутрішній розвиток та особливості Республіки Техас як незалежної держави	31
3.1 Внутрішня політика Техасу доби незалежності	31
3.2 Збройні сили Республіки Техас	35
3.3 Економічна політика Техасу у 1836-1845 рр.	42
Розділ 4. Зовнішня політика Техасу та його анексія США.....	47
4.1 Дипломатія Техасу у Європі та Центральній Америці.....	47
4.2 Відносини із США та анексія Техасу.....	53
Висновки	57
Список джерел та літератури	61

Вступ

Зважаючи на доволі напружену міжнародну обстановку(війна на Сході України, рух за незалежність Каталонії, протести проти Брекзиту в Шотландії), дедалі більшого значення набувають відверто сепаратистські рухи та організації, які розгорнули свою діяльність не лише в Старому Світі, а й за океаном. Доволі яскравим у цьому значенні є приклад Сполучених Штатів Америки. Протягом кількох десятиліть на їх території діє, в значній мірі, екстремістська організація під назвою “Республіка Техас”, основною ціллю якої являється відділення від США Техасу та його подальший розвиток уже в якості незалежної держави. На піку своєї діяльності, який припадав на середину 1990-тих рр., активними членами цієї організації були 30 тис. техасців. Своє походження даний рух виводить від Техаської республіки, яка існувала в період з 1836 по 1845 рр. Власне, свою незалежність вона здобула у результаті війни з Мексикою, одним із штатів якої тоді і являвся Техас. В період же свого самостійного існування Техас проводив активну зовнішню та внутрішню політику, направлену передусім на міжнародне визнання і збереження своєї незалежності.

Отже, *актуальність* теми даної роботи полягає у необхідності більш детального розгляду основних подій, пов’язаних із здобуттям Техасу незалежності, а також із веденням Техаською республікою незалежної внутрішньої та зовнішньої політики, які можуть пояснити утворення сучасних сепаратистських рухів на напрямки їх діяльності.

Мета дипломної роботи полягає у дослідженні передумов війни за незалежність Техасу, ходу бойових дій, аналізі результатів революції, політики, яку проводила Техаська республіка в період свого існування, а також у розгляді розвитку економіки Техасу в зазначений проміжок часу.

Відповідно до зазначеної мети виникає необхідність вирішення таких *завдань*:

- дослідити політичні, соціальні та економічні причини Техаської революції;

- висвітлити хід бойових дій на території Техасу в період 1835-1836 рр.;
- дослідити процес завершення Техаської революції та її результати;
- розглянути та проаналізувати конституцію Республіки Техас;
- висвітлити внутрішню політику Техасу в період 1836-1845 рр.;
- дослідити розвиток економіки Техаської революції;
- проаналізувати зовнішню політику Техаської республіки.

Об'єктом даної дипломної роботи є історія Сполучених Штатів Америки першої половини XIX століття. *Предметом* даного дослідження являється політична історія Техасу в обраний відрізок часу.

Зважаючи на необхідність повного розкриття теми *хронологічні рамки* роботи були розширені до початку американської колонізації регіону і охоплюють 1821-1845 рр. Нижня межа обумовлена прибуттям перших американських поселенців і відповідно початком колонізації Техасу, верхня межа пов'язана із анексією Техасу Сполученими Штатами Америки.

Географічні межі роботи становлять історичні кордони Техасу в його первісному варіанті, які включали в себе не лише землі сучасного Техасу, але й частини території таких штатів як Нью-Мексико, Колорадо, Оклахома, Канзас і Вайомінг. Дані рамки обумовлені місцем проходження Техаської революції та територією існування Техаської республіки.

Структура роботи. Дана дипломна робота складається із вступу, чотирьох розділів, висновків, списку джерел та літератури.

Розділ I «Історіографія та джерельна база дослідження» присвячений розгляду джерельної бази даної дипломної роботи, а також використаній під час її написання історіографії.

В розділі II «Техаська революція та утворення Республіки» досліджуються політичні, соціальні та економічні передумови Техаської революції, хід бойових дій та їх наслідки, процес створення Республіки Техас і оформлення її Конституції.

Розділ III «Внутрішній розвиток та особливості Республіки Техас як незалежної держави» висвітлює внутрішню політику Техаської республіки, склад та положення її Збройних сил, а також економічне становище територій в зазначений період.

У розділі IV «Зовнішня політика Техасу та його анексія» аналізується зовнішня політика Техасу доби незалежності, а також процес його анексії США.

У висновках проведені узагальнення з викладеного у роботі матеріалу та підведені підсумки дослідження.

Загальна кількість опрацьованих джерел та літератури, опрацьованих при написанні дипломної роботи – 41.

Висновки

Отже, результати проведеного дослідження дають можливість зробити такі висновки: Техаська революція або війна за незалежність Техасу – це воєнний конфлікт між жителями Техасу та центральним урядом Мексики під керівництвом Санта-Анни, який тривав з 2 жовтня 1835 по 21 квітня 1836 років. Даній війні передувало столітнє панування іспанців, процес американської колонізації та спроби мексиканської влади взяти під контроль цей процес. Власне, ці події і спричинили означену війну. Результатом же даної війни стало утворення незалежної республіки Техас, яка проіснувала до анексії США у 1845 році.

Аналізуючи фактори, які передували революції можна впевнено сказати, що Техаська революція – це не безпричинне та раптове повстання. Даній війні передувала низка подій, які й спричинили та вплинули на її хід. Адже до приходу американців у Техасі вже сотню років проходила іспанська колонізація території, яка вплинула на розвиток місцевої культури та економіки. Однак, майже усе це було перекреслено із заснуванням перших американських поселень, жителі яких завезли із собою власні звичаї, закони і навіть релігію. Тому й не дивно, що лише за 10 років Техас перетворився на “американську землю у складі Мексики”. Коли ж мексиканська влада спробувала зупинити її, то лише погіршила ситуацію. Відмінивши конституцію 1824 року Санта-Анна викликав обурення не лише техасів, а передусім мексиканців.

Розглядаючи події самої війни за незалежність Техасу варто відмітити, що на початку повстання перевага була на стороні колоністів. Значну роль у цьому зіграла допомога зі США, яка проявлялась у поставках озброєння та направленні загонів добровольців. Тому й не дивно, що техасці досить швидко розібрались із загонами генерала Коса та мексиканськими гарнізонами, озброєння яких поступалось у ефективності техаському. Власне, після капітуляції Мартіна Перфекто до Коса при Сан Антоніо у грудні 1835 р. техасці вирішили, що війна закінчилась. Проте Санта-Анна не бажав миритися

із такою ситуацією. У цей же час поблизу містечка Сан Луїс Протос він розпочав збір армії для вторгнення в Техас. На початок 1836 р. вона налічувала близько 6 тисяч чоловік. Зустріч із армією Санта-Анни та інших досвідчених мексиканських генералів, таких як Хосе де Урреа, змусила техаську армію на чолі з Х'юстоном стрімко відступати. Після двохтижневої облоги був взятий форт Аламо, всі вцілілі захисники якого були розстріляні. Після тривалого переслідування війська Санта-Анни все ж настигнули техасців поблизу річки Сан-Хасінто. Але не зважаючи на чисельну перевагу майже у 2 рази мексиканські сили були повністю розгромлені. Дану перемогу можна списати як на недбалість Санта-Анни, який навіть не виставив вартових навколо табору, так і на вдалий план Х'юстона, який скористався самовпевненістю противника.

Розглядаючи внутрішню політику Техасу в період незалежності, потрібно вказати, що після її проголошення техасці приступили до створення власної конституції. Основою для неї стала конституція США і кодекси південних штатів, проте між ними існували й певні відмінності, зокрема у визначенні державного устрою та термінів перебування на посадах. Загалом внутрішня політика Техасу визначалась боротьбою двох політичних фракцій, які по різному дивились на подальший розвиток республіки.

Мабуть одним з найважливіших питань внутрішньої політики було питання безпеки, адже Техас постійно переживав напади з боку ворожих команчі та мексиканських військ. Якщо індіанські племена підривали внутрішню стабільність республіки, то мексиканці напряду загрозували самому існуванню незалежного Техасу. Проблемою оборони Техасу активно займались славнозвісні рейнджери, засновані ще Стівеном Остіном в 1823 р. Звісно, що не лише на них покладався обов'язок захисту держави. Уряд республіки також робив спроби створити регулярну армію, починаючи від кінця війни за незалежність. Так, наприкінці 1836 р. в Техасі існував 1 піхотний полк. За часів президентства Ламара вдалось утворити новий прикордонний полк, який щоправда вдалось наповнити на 80 відсотків. Та й

більшість його особового складу становили бійці вже існуючого 1 піхотного. Сам полк проіснував не досить тривалий час, оскільки у республіки не було засобів для його утримання.

Тривалий час Техаська республіка навіть володіла власним воєнно-морським флотом. Перший був закладений ще в часи війни за незалежність і складався з 4 суден. Його завданням був захист морських ліній поставок з США та власне техаського узбережжя. Станом на 1837 рік всі судна цього флоту були втрачені і протягом двох вони не мали заміни. 1839 року розпочинає свою історію Другий флот Техасу, який очолив запрошений на службу лейтенант ВМС США Едвін Мур. Діяльність останнього, до речі, високо оцінювалась рядовими техасцями. В завдання Другого флоту, який складався вже з 8 кораблів, входив захист техаських берегів, а також тимчасова підтримка Республіки Юкатан. Ця флотилія припинила своє існування разом із самою республікою, у 1845 році.

Аналізуючи економічний розвиток Техаської республіки варто вказати, що Техас, який був доволі бідним навіть по міркам прикордоння, дуже швидко розвивався, особливо в часи Техаської республіки. Пояснюється це тим, що відбувалось продовження американської колонізації даних територій. Адже колоністи налагоджували дороги, будували нові ферми і поселення, ну і звісно ж розвивали економіку регіону. Будучи жителями Півдня США і відповідно до цього рабовласниками, вони завезли із собою плантаційне господарство. Основою даного виду господарювання було вирощування бавовни. Зрозуміло, що на цих плантаціях працювали раби, а тому із розвитком та поширенням даного виду господарства їх кількість значно зростала. Проте чи не найважливішою галуззю сільського господарства Техасу служило тваринництво, направлене на вирощування величезних стад великої рогатої худоби. Згодом всю цю худобу транспортували в США, де й продавали.

Розглядаючи зовнішньополітичну діяльність Техасу можна з упевненістю сказати, що основні сили його дипломатів були направлені на здобуття міжнародного визнання. Адже воно відповідало інтересам обох

техаських політичних сил. Так, Ламар і його прихильники змогли б розвивати Техас як незалежну і самостійну республіку. Їхні ж опоненти на чолі з Х'юстоном змогли б оголосити про мирне приєднання Техасу до США, що, власне, і сталося пізніше. Саме тому з самого початку незалежного існування республіка розпочала активну дипломатичну діяльність, успішність якої багато в чому пояснюється цілеспрямованістю та амбіційністю техаських дипломатів. Завдяки їх роботі незалежність Техасу визнали США, Франція, Бельгія та Нідерланди, встановлені тісні торгівельні зв'язки кількома німецькими державами та Великобританією. Крім цього техаські дипломати налагодили контакт з Федерацією Центральної Америки(а після її розпаду з Гватемалою) та Республікою Юкатан, які як і Техас раніше являлись частиною Мексики.

Що ж стосується анексії, то питання про неї отримало неоднозначне сприйняття в американському суспільстві. По факту воно розділилось на дві протиборчі табори – прихильників та противників приєднання Техасу. Основну роль при формування й американських громадян своєї позиції в цьому питанні грало їх ставлення до рабовласницького статусу Техасу та й питання рабства в цілому. Варто зазначити, зо свої інтереси в питанні анексії Техасу були і в Великобританії. Вона не бажала втратити цінного торгового партнера та допустити розширення Штатів на Захід. Втім, остаточно вирішити питання щодо анексії судилось не британцям чи американцям, а техаському народу та його керівництву, які одноставно підтримали ідею приєднання до США.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

ДЖЕРЕЛА

Опубліковані джерела

1. Constitution of the Texas Republic // The Laws of the Republic of Texas, in Two Volumes. Volume I. Houston, 1838. 9-25 p.
2. Convention of Friendship, Commerce and navigation between the Republic of Texas and Hanseatic Republics of Lubeck, Bremen and Hamburg // Diplomatic Correspondence of the Republic of Texas. Part III. Correspondence with European States / Ed. by Garrison G. P. Washington: Government Printing Office, 1911. P. 1563-1569.
3. Count Mole to J. Pinckney Henderson, September 30, 1838 // Diplomatic Correspondence of the Republic of Texas. Part III. Correspondence with European States / Ed. by Garrison G. P. Washington: Government Printing Office, 1911. P. 1222-1224.
4. Documents of Major Gen. Sam Houston, Commander in Chief of the Texian sic army, to His Excellency David G. Burnet, Pres. of the Republic of Texas. New Orleans : J. Cox & Co., Printers, 1836. 24 p.
5. James Hamilton to Abner S. Lipscomb, July 3, 1840 // Diplomatic Correspondence of the Republic of Texas. Part III. Correspondence with European States / Ed. by Garrison G. P. Washington: Government Printing Office, 1911. P. 1531-1533
6. J. Pinckney Henderson to Count Mole, June 1, 1838 // Diplomatic Correspondence of the Republic of Texas. Part III. Correspondence with European States / Ed. by Garrison G. P. Washington: Government Printing Office, 1911. P. 1208-1216.
7. J. Pinckney Henderson to R. A. Iron, June 2, 1838 // Diplomatic Correspondence of the Republic of Texas. Part III. Correspondence with European States / Ed. by Garrison G. P. Washington: Government Printing Office, 1911. P. 1206-1207.

8. R. A. Iron to J. Pinckney Henderson, August 7, 1838 // Diplomatic Correspondence of the Republic of Texas. Part III. Correspondence with European States / Ed. by Garrison G. P. Washington: Government Printing Office, 1911. P. 1217-1218.
9. Newell C. History of the revolution in Texas, particularly of the war of 1835 & '36 : together with the latest geographical, topographical, and statistical accounts of the country, from the most authentic sources : also, an appendix / New-York : Wiley & Putnam, 1838. 224 p.
10. Maillard N. Doran The history of the republic of Texas : London: Smith, Elder and Co., 1842. 549 p.
11. The Declaration of Independence made by the People of Texas in General Convention, at Washington, on march 2, 1836 // The Laws of Texas, 1822-1897. Volume I. Austin, 1898. 1063-1067 p.
12. William Henry Daingerfield to Anson Jones, September 25, 1843 // Diplomatic Correspondence of the Republic of Texas. Part III. Correspondence with European States / Ed. by Garrison G. P. Washington: Government Printing Office, 1911. P. 1531-1533

ЛИТЕРАТУРА

13. Бурова И. И., Силинский С. В. Соединенные Штаты Америки : Москва, 2002. 409 с.
14. Вард Г. История США, Подборный справочник по истории : Москва, 2009. 243 с.
15. Ефимов А. В. Очерки истории США. 1492 – 1870 гг. : Москва, 1958. 438 с.
16. Иванян Э. А. История США : Москва, 2004. 577 с.
17. История США в четырех томах. Том 1. 1607-1877 / под ред. Г. Н. Севастьянова. Москва: Наука, 1983. 687 с.

- 18.Ковальський С.В. Европейская дипломатия Республики Техас (1836-1846 гг.) // Всесвітня історія та актуальні проблеми міжнародних відносин. Статті та матеріали III-ї міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті професора Г. Л. Бондаревського (1920- 2003 рр.). (3-4 квітня 2012 р.) Луганськ, 2012. С. 242-247
- 19.Ковальський С.В. Зовнішня політика Республіки Техас (1836-1845 рр.) в контексті системи міжнародних відносин першої половини XIX ст. // Американська історія та політика: науковий журнал. К., 2016. № 2. С. 228-235
- 20.Ковальський С.В. Напрямки та цілі дипломатії Республіки Техас (1836-1846 рр.) // Матеріали IV Волинської міжнародної історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 10-річчю заснування історичного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка. Житомир, 2011. С. 185-187
- 21.Потокова Н.В. Аннексия Техаса Соединенными Штатами Америки, 1821-1845 гг. : Ростов, Изд-во Ростовского университета, 1986. 164 с.
- 22.Потокова Н.В. Захват Техаса и война с Мексикой // Американский экспансионизм: новое время. Москва: Наука, 1985. С. 90-120
- 23.Романова Н. Х. К вопросу о политике США в отношении Испании (первая четверть XIX века) // Американский ежегодник 1987. М.: Наука, 1987. С. 210-224
- 24.Barr A. Texians in Revolt: the Battle for San Antonio, 1835 : Austin, University of Texas Press, 1990. 92 p.
- 25.Daniel J.M. Texas Navy // Texas State Historical Association online. URL: <https://tshaonline.org/handbook/online/articles/qjt02>
- 26.Dethloff H. C., Nall G.L. Agriculture // Texas State Historical Association online. URL: <https://tshaonline.org/handbook/online/articles/ama01>
- 27.Hardin S. Texian Iliad – A Military History of the Texas Revolution. Austin, TX: University of Texas Press. 1994. 321 p.

28. Haythornthwaite P. *The Alamo and the war of Texan independence 1835-36*. Oxford: Osprey Publishing, 1992. 49 p.
29. Huson H. *Captain Phillip Dimmitt's Commandancy of Goliad, 1835–1836: An Episode of the Mexican Federalist War in Texas, Usually Referred to as the Texian Revolution*. Austin, 1974. 299 p.
30. Johnson B.H. *Revolution in Texas: how a forgotten rebellion and its bloody suppression turned Mexicans into Americans* : New Haven, Yale University Press, 2003. 282 p.
31. Love, C. M. *History of the Cattle industry in the Southwest // The Southwestern Historical Quarterly*. Austin, 1916. 370-399 p.
32. Mayhall M. *Indian wars of Texas* URL: <http://jack0204.tripod.com/gen/Heskew/council.htm>
33. Neu C. T. *Annexation // Texas State Historical Association online*. URL: <https://tshaonline.org/handbook/online/articles/mga02>
34. Reid S. *The Texan Army 1835-1846*. Oxford: Osprey Publishing, 2003. 48 p.
35. Roell C. H. *Battle of Coleto // Texas State Historical Association online*. URL: <https://tshaonline.org/handbook/online/articles/qec01>
36. Roell C. H. *Goliad Campaign of 1835 // Texas State Historical Association online*. URL: <https://tshaonline.org/handbook/online/articles/qdg01>
37. Schmitz J. W. *Diplomatic relations of the Republic of Texas // Texas State Historical Association online*. URL: <https://tshaonline.org/handbook/online/articles/mgd01>
38. *The transformation of Texas economy // The Texas Politics Project website*. URL: <https://texaspolitics.utexas.edu/educational-resources/transformation-texas-economy>
39. Upchurch A.G. *Lockhard, Matilda. // Texas State Historical Association online*. URL: <https://tshaonline.org/handbook/online/articles/flo02>
40. Wharton C. *A brief History of Texas from the First american colonies 1821 to its annexation in 1846* : Houston, 1922. 286 p.

41. Winfrey D. The Texan Archive War of 1842 // The Southwestern Historical Quarterly. Austin. Volume 64. 1960. P. 171-184